

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра соціології та соціальної роботи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету суспільних наук
/Остапець Ю.О./
«30» 06 _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІАЦІЯ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Предметна спеціальність	–
Спеціалізація	–
Освітня програма	Соціальна робота
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «**Медіація у соціальній роботі**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **23 «Соціальна робота» спеціальності 231 «Соціальна робота» освітньої програми «Соціальна робота»**.

Розробник:

Кацьора Олександр Валентинович, доцент, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи;

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **соціології та соціальної роботи**

протокол № 12 від «30» червня 2025 р.

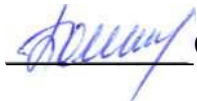
В.о. завідувача кафедри Дмитро АФАНАСЬЄВ

Гарант освітньо-професійної програми Руслан ЖИЛЕНКО

Схвалено

науково-методичною комісією **факультету суспільних наук**

протокол № 10 від «30» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Олена ПОПАДИЧ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	3	4
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3,33 аудиторних – 60 самостійної роботи студента – 60	5	8
	Лекції:	
	32	10
	Практичні (семінарські):	
	28	8
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усне опитування	Самостійна робота:	
	60	102

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Серед широкого кола знань, якими повинні оволодіти майбутні соціальні працівники, провідне місце займають соціальні технології, зокрема медіація. Дана програма повинна допомогти студентам оволодіти теорією, методикою та практикою підготовки й здійснення медіації як методу врегулювання конфліктів в громаді. Особлива актуальність вивчення курсу полягає у запровадженні інституту медіації в Україні та завершеною реформою децентралізації.

Мета курсу – надання здобувачам необхідного обсягу знань, практичних умінь та навичок щодо врегулювання конфліктів у громаді.

Завданням дисципліни є

- оволодіння студентами знаннями з у галузі медіації;
- формування системи фундаментальних знань з конфліктології, а також способів, механізмів та інструментарію вирішення конфліктів;
- розвиток базових знань та практичних навичок, необхідних для здійснення медіації у громадах;
- оволодіння діалоговими практиками.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність виконувати професійну діяльність згідно з етичними вимогами соціальної роботи та особливостями фізичного й емоційного стану отримувачів соціальних послуг.

ЗК2. Здатність до критичного мислення, аналізу, синтезу та прогнозування.

ЗК6. Вміння виявляти і формулювати проблеми, приймати щодо них обґрунтовані рішення та способи подолання

ЗК7. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, управляти різнобічною комунікацією, попереджати та розв'язувати конфлікти

Спеціальні компетентності (СК):

СК2. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

СК5. Здатність виявляти, аналізувати та оцінювати проблеми та індивідуальні потреби осіб/сімей з ознаками СЖО

СК8. Здатність оперативно вирішувати нестандартні (кризові) ситуації і вживати адекватні ситуації заходи в межах повноважень.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Медіація у соціальній роботі» є опанування таких навчальних дисциплін освітньо-професійної програми: ОК1.1.4 Основи педагогіки і психології у соціальній роботі, ОК1.2.9 Індивідуальна та групова соціальна робота.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до ОПП вивчення навчальної дисципліни «Медіація у соціальній роботі» повинно забезпечити досягнення таких програмних результатів:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати психічні процеси, властивості, стани клієнтів; процеси розвитку, соціалізації, соціальної адаптації та інтеграції особистості, соціально-психологічні процеси в малих та великих групах	ПРН 3
Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати	ПРН 7
Добирати адекватні форми, методи, теорії соціальної роботи відповідно до напрямку професійної діяльності та застосовувати їх на практиці	ПРН13

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Медіація у соціальній роботі»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати особливості психічних процесів, станів і властивостей особистості, закономірності розвитку, соціалізації та соціальної адаптації клієнтів; вміння аналізувати індивідуальну та групову поведінку, виявляти соціально-психологічні чинники конфліктів у малих і великих групах, застосовувати ці знання для підготовки до медіаційних процедур.	ПРН 3
Знати етичні засади медіації та соціальної роботи, принципи професійної взаємодії з клієнтом; вміння встановлювати довірчі відносини,	ПРН 7

підтримувати конструктивний діалог, забезпечувати психологічну підтримку, застосовувати техніки емпатійного слухання та наснаження клієнтів у процесі медіації.	
Знати основні форми, методи й теоретичні підходи соціальної роботи та медіації, їх переваги й обмеження у різних професійних ситуаціях; вміти добирати та обґрунтовувати найбільш доцільні методики для розв'язання конфліктів, впроваджувати їх у практичну діяльність із клієнтами та громадами.	ПРН13

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання результатів навчання та методами демонстрування з навчальної дисципліни є: 1) поточний контроль – здійснюється для всіх видів аудиторних занять під час їх проведення. Метою поточного контролю є визначення рівня досягнень дисциплінарних результатів навчання студента за певним розділом (темою) робочої програми дисципліни, практичними заняттями, самостійною роботою; 2) проміжний (модульний) контроль має на меті оцінювання знань, умінь та практичних навичок студента, набутих під час засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни; 3) підсумковий контроль передбачає комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: доповідь на практичному занятті, доповнення, загальна активність, участь у груповій роботі з аналізу ситуації, презентація ІНДЗ.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення критерії виконання завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля – 50.

Форма модульного контролю: контрольна робота. Передбачає розкриття теоретичних питань і тести. Кожне завдання модульної контрольної роботи (2 теоретичні і тестові завдання) оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина – 40 балів (по 20 балів кожне теоретичне питання); тести оцінюються в 10 балів. Максимальна оцінка за модульну контрольну роботу – 50 балів.

Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка – 100 балів).

Форма підсумкового семестрового контролю: залік у формі усного опитування.

Результат підсумкового контролю визначається як середнє арифметичне значення двох модулів. Якщо студент погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена у відомість. Якщо студент не отримав достатньої кількості балів (менше 35) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то він складає залік в усній формі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

T1	T2	T3	T4	T5	Модульна контрольна робота	Сума
10	10	10	10	10	50	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

T1	T2	T3	T4	T5	Модульна контрольна робота	Сума
10	10	10	10	10	50	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Участь у груповій роботі з аналізу документації	2	10	2	10
Доповідь на практичному занятті	5	30	5	30
Підготовка ІНДЗ	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Критерії оцінювання модульної контрольній роботи:

40-50 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, правильно вирішує тестові завдання.

30-39 балів – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних

запитань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації. Тести вирішує правильно.

20-29 балів – студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою. При вирішенні тестових завдань допускає незначні помилки.

10-19 балів – студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань, вирішує тести з помилками.

1-9 балів – не в змозі викласти зміст питань, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, вирішує завдання, які потребують однослівної відповіді.

0 – студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) – заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;

- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, C) – заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає з певною кількістю помилок;

- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Академічна доброчесність: Політика щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм «Положення про академічну

доброчесність в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (затверджене вченою радою університету від 23.02.2017 р., протокол № 3).

Правила перезарахування кредитів у випадку мобільності: Політика щодо перезарахування кредитів ЄКТС у випадку мобільності формується з урахуванням норм «Положення про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (затверджене вченою радою університету від 30.05.2019 р., протокол № 6).

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті: Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, формується з урахуванням норм «Положення про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих протягом неформальної та/або інформальної освіти (затверджене вченою радою університету від 18.12.2023 р., протокол № 11).

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретико-методологічні основи медіації

Тема 1. Вступ до медіації та її місце в соціальній роботі

1. Поняття, принципи та завдання медіації.
2. Відмінності медіації від інших способів врегулювання конфліктів.
3. Значення медіації для практики соціальної роботи.

Тема 2. Історія становлення медіації

1. Витоки та розвиток медіації у світі.
2. Формування інституту медіації в Україні.
3. Європейські стандарти та їх вплив на національне законодавство.

Тема 3. Нормативно-правове регулювання медіації

1. Закон України «Про медіацію» та суміжні акти.
2. Міжнародні правові документи у сфері альтернативного вирішення спорів.
3. Етичні стандарти діяльності медіатора.

Тема 4. Основні моделі та підходи в медіації

1. Фасилітативна, трансформативна та оцінювальна моделі медіації.
2. Вибір моделі медіації залежно від специфіки конфлікту.
3. Переваги та обмеження різних моделей.

Тема 5. Психологічні аспекти медіації

1. Особливості сприйняття конфлікту сторонами.
2. Емоційна регуляція в процесі медіації.
3. Роль емпатії та активного слухання у роботі медіатора.

Модуль 2. Практика медіації у соціальній роботі

Тема 6. Процес медіації: етапи та алгоритм

1. Підготовка до медіації та укладання угоди про участь.
2. Вступна зустріч і визначення правил взаємодії.
3. Проведення сесій та укладання остаточної угоди.

Тема 7. Техніки та інструменти медіатора

1. Техніки активного слухання та перефразування.
2. Методи виявлення інтересів та потреб сторін.
3. Використання візуалізацій та інших допоміжних інструментів.

Тема 8. Медіація у сфері сімейних та соціальних конфліктів

1. Медіація у вирішенні сімейних спорів (шлюб, опіка, спадщина).
2. Медіація у роботі з дітьми та підлітками.
3. Соціальні конфлікти в громадах і можливості їх врегулювання.

Тема 9. Медіація у роботі з вразливими групами населення

1. Особливості медіації з внутрішньо переміщеними особами.
2. Врегулювання конфліктів у закладах соціального захисту.
3. Медіація у випадках дискримінації та соціальної нерівності.

Тема 10. Практичні кейси та супервізія медіатора

1. Аналіз реальних випадків медіації у соціальній роботі.
2. Типові помилки та шляхи їх подолання.
3. Супервізія та професійна підтримка медіатора.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	У тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Тема 1. Вступ до медіації та її місце в соціальній роботі	14	4	4			6
Тема 2. Історія становлення медіації	12	4	2			6
Тема 3. Нормативно-правове регулювання медіації	10	2	2			6
Тема 4. Основні моделі та підходи в медіації	12	4	2			6
Тема 5. Психологічні аспекти медіації	10	2	2			6

Модульна контрольна робота	2		2			
<i>Разом за модуль</i>	<i>60</i>	<i>16</i>	<i>14</i>			<i>30</i>
Модуль 2						
Тема 6. Процес медіації: етапи та алгоритм	12	4	2			6
Тема 7. Техніки та інструменти медіатора	14	4	4			6
Тема 8. Медіація у сфері сімейних та соціальних конфліктів	10	2	2			6
Тема 9. Медіація у роботі з вразливими групами населення	12	4	2			6
Тема 10. Практичні кейси та супервізія медіатора	10	2	2			6
Модульна контрольна робота	2		2			
<i>Разом за модуль</i>	<i>60</i>	<i>16</i>	<i>14</i>			<i>30</i>
<i>Разом</i>	<i>120</i>	<i>32</i>	<i>28</i>			<i>60</i>

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	У тому числі					
	Усього	лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Тема 1. Вступ до медіації та її місце в соціальній роботі	12	2				10
Тема 2. Історія становлення медіації	12		2			10
Тема 3. Нормативно-правове регулювання медіації	12	2				10
Тема 4. Основні моделі та підходи в медіації	12	2				10
Тема 5. Психологічні аспекти медіації	12		2			10
<i>Разом за модуль</i>	<i>60</i>	<i>6</i>	<i>4</i>			<i>50</i>
Модуль 2						
Тема 6. Процес медіації: етапи та алгоритм	12		2			10
Тема 7. Техніки та інструменти медіатора	12	2				10
Тема 8. Медіація у сфері сімейних та соціальних	12		2			10

конфліктів						
Тема 9. Медіація у роботі з вразливими групами населення	12	2				10
Тема 10. Практичні кейси та супервізія медіатора	12					12
<i>Разом за модуль</i>	<i>60</i>	<i>4</i>	<i>4</i>			<i>52</i>
<i>Разом</i>	<i>120</i>	<i>10</i>	<i>8</i>			<i>102</i>

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Вступ до медіації та її місце в соціальній роботі	4	
2.	Історія становлення медіації	2	2
3.	Нормативно-правове регулювання медіації	2	
4.	Основні моделі та підходи в медіації	2	
5.	Психологічні аспекти медіації	2	2
6.	Модульна контрольна робота	2	
7.	Процес медіації: етапи та алгоритм	2	2
8.	Техніки та інструменти медіатора	4	
9.	Медіація у сфері сімейних та соціальних конфліктів	2	2
10.	Медіація у роботі з вразливими групами населення	2	
11.	Практичні кейси та супервізія медіатора	2	
12.	Модульна контрольна робота	2	
Разом		22	8

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Вступ до медіації та її місце в соціальній роботі	6	10
2.	Історія становлення медіації	6	10
3.	Нормативно-правове регулювання медіації	6	10
4.	Основні моделі та підходи в медіації	6	10
5.	Психологічні аспекти медіації	6	10
6.	Процес медіації: етапи та алгоритм	6	10
7.	Техніки та інструменти медіатора	6	10
8.	Медіація у сфері сімейних та соціальних конфліктів	6	10
9.	Медіація у роботі з вразливими групами населення	6	10
10.	Практичні кейси та супервізія медіатора	6	12
Разом		60	102

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – комп'ютер, мультимедійний проектор.

Програмне забезпечення – офісні додатки, Інтернет, пошукові системи, електронні бібліотеки.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Андреевкова В. Л., Дацко О. В., Лунченко Н. В., Мараховська Т. А. Навчальна програма «Базові навички медіатора в навчальному закладі та громаді. забезпечення участі жінок і дітей у розв'язанні конфліктів та миробудуванні»: робочий зошит. К.: ФОП Стеценко В. В. 2016. 31 с.
2. Ващенко І. В. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. К.: Знання, 2013. 407 с.
3. Гірник А. М. Основи конфліктології: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Києво-Могилян. акад., 2010. 222 с. URL: http://pidruchniki.com/15660212/psihologiya/poserednitstvo_konfliktah.
4. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва, Державного стандарту соціальної послуги медіації та внесення зміни до Класифікатора соціальних: наказ Міністерства соціальної політики від 03.06.2024 р. № 269-Н. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1159-24/conv#Text>
5. Европейський кодекс поведення для медіаторов. URL: http://www.bassistov.org/code_of_conduct.htm.
6. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. 2-ге видання / за заг. ред. проф. І.Д. Звереві . Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. 536 с.
7. Про соціальні послуги: Закон України від 27.04.2022 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
8. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
9. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект. Навч.-метод. Посібник. К.: ФОП Стеценко В. В. 2016. 192 с.

Додаткова

1. Бесемер Х. Медіація. Посередництво в конфліктах. К.: Worda, 2004. 173 с.
2. Величко Оксана, Тетяна Янковська. Управління конфліктами та стресом. Посібник для працівників апарату суду. Київ, 2010. 192 с.
3. Гетті ван Гурп. Медіація однолітків. Докладний посібник з розв'язання конфліктів у наших школах. Авторський варіант перекладу книжки, виданої Українським центром порозуміння у 2006 р.
4. Кей П., Баррі С., Марк У. Кола примирення. Від злочину до повернення в громаду. К.: Видавець Захаренко В.О., 2008. 272 с.
5. Конвенція Ради Європи про попередження насильства щодо жінок та домашнього насильства та боротьбу з цими явищами. URL: <http://www.coe.int/fr/web/stop-violence-against-women-ukraine/publications/project>.

Методична література

1. Кацьора О., Новосад К. Врегулювання конфліктів та медіація: методичні рекомендації до курсу. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 46 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Сайт Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України.
URL: <https://www.msp.gov.ua>

2. Сайт Верховної ради України. URL: <http://rada.gov.ua>